

For studerende: Obligatorisk svømmeundervisning

Information om øvelsen

Indhold

Denne øvelse sætter fokus på forskellige rettigheder og at både børn og deres forældre har rettigheder, som skal afvejes i den konkrete situation. I skal læse casen og derefter analysere den i forhold til lovuddragene i Bilag: Udvalgte lovuddrag. Casen lægger op til refleksion over, hvordan forskellige rettigheder og forskellige personers rettigheder kan komme i konflikt med hinanden.

Materialer

Ark med case og en række spørgsmål til arbejdet med casen.

Bilag: Udvalgte lovuddrag. Bilaget indeholder både dansk og international lovgivning, som skal benyttes til at analysere casen ud fra.

Introduktion

1. Casen læses

Her kan I læse casen Obligatorisk svømmeundervisning:

Et schweizisk forældrepar af tyrkisk oprindelse rejste en sag ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol om krænkelse af religionsfriheden i forbindelse med, at deres døtre skulle deltage i svømmeundervisning. Det muslimske forældrepar havde nægtet at sende deres døtre til den obligatoriske svømmeundervisning, hvor både drenge og piger deltog, da det stred imod deres religiøse overbevisning, at begge køn var til stede samtidig under svømningen. Trods advarsler om bøder og gentagne forsøg på dialog fra skolens side, herunder forslag om, at børnene kunne bære burkini, udeblev døtrene fra undervisningen, hvilket førte til, at myndighederne pålagde forældrene en bøde. Forældrene rejste sagen hos de schweiziske domstole, som afviste den med henvisning til, at svømmeundervisning ikke kun handler om sundhed og sport men også om at indgå i et fællesskab og lære om de værdier, der gælder i samfundet, såsom ligestilling mellem mænd og kvinder.

(Kilde: Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol)

2. Der arbejdes med casen

I skal diskutere følgende spørgsmål i grupperne:

1. Hvad er jeres umiddelbare tanker om casen?
2. Hvis rettigheder står i fare for at blive krænket i denne sag?

Efter disse umiddelbare refleksioner skal I diskutere følgende spørgsmål om casen i relation de udvalgte lovuddrag (Bilag: Udvalgte lovuddrag):

3. Hvordan mener I, at de tre centrale principper i Børnekonventionen fremhævet i Bilag: Udvalgte lovuddrag er relevante for denne case?
4. Hvordan spiller de forskellige rettigheder nævnt i Bilag: Udvalgte lovuddrag (fx religions- og trosfrihed for børn og forældre samt retten til uddannelse) sammen eller strider imod hinanden i denne case?

5. Hvilke rettigheder tror I, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol lagde vægt på i sin afgørelse?

6. Diskutér ud fra Grundlovens kapitel VII og Folkeskolelovens kapitel 2 og 5 hvad den danske lovgivning siger om fritagelse fra svømmeundervisning på grund af religiøs overbevisning.

Bilag: Udvalgte lovuddrag

Du kan herunder læse om de menneskeretlige principper, der er relevante for denne case, og se eksempler på, hvor de kommer til udtryk i internationale konventioner og dansk lovgivning. Blandt andet fremhæves tre centrale principper fra Børnekonventionen.

IKKE-DISKRIMINATIONSPRINCIPPET

Børnekonventionen Artikel 2

1. Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.

PRINCIPPET OM BARNETS TARV

Børnekonventionen Artikel 3

I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

PRINCIPPET OM BARNETS RET TIL INDDRAGELSE

Børnekonventionen Artikel 12

1. Deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

De rettigheder, som børnekonventionen indeholder dækker blandt andet over, at:

- Deltagerstaterne skal respektere barnets ret til tankefrihed, samvittigheds- og religionsfrihed (Artikel 14, 1).
- Deltagerstaterne skal respektere rettigheder og pligter for forældrene, og i påkommende tilfælde værger, til på en måde, der svarer til barnets gradvise udvikling af dets evner, at give retningslinjer til barnet med henblik på udøvelsen af dets ret (Artikel 14, 2).

Børnekonventionen fastslår udover en lang række rettigheder for børn også nogle rettigheder for forældre og staten skal altså respektere både barnets ret til tanke- og religionsfrihed og forældrenes ret til at opdrage barnet.

RELIGIONSFRIHED I MENNESKERETTEN (EMRK)

Den Europæiske Menneskerettigheds konvention Artikel 9

Stk. 1. Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed; denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro samt frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at udøve sin religion eller tro gennem gudstjeneste, undervisning, andagt og overholdelse af religiøse skikke.

Stk. 2. Frihed til at udøve sin religion eller tro skal kun kunne underkastes sådanne begrænsninger, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den offentlige tryghed, for at beskytte den offentlige orden, sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

RET TIL UDDANNELSE MED RESPEKT FOR KULTURELLE OG NATIONALE VÆRDIER I MENNESKERETTEN (EMRK)

I Børnekonventionen fastslås børns ret til uddannelse:

Børnekonventionen Artikel 28

1. Deltagerstaterne anerkender barnets ret til uddannelse, og med henblik på gradvis at opnå denne ret

Børnekonventionen Artikel 29

Stk. 1. Deltagerstaterne er enige om, at uddannelsen af barnet skal have til hensigt at

(a) udvikle barnets muligheder i relation til personlighed, evner og psykiske og fysiske formåen fuldt ud;

(b) udvikle respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder og for de principper, der er nedfældet i De Forenede Nationers Pagt;

(c) udvikle respekt for barnets forældre, dets egen kulturelle identitet, sprog og værdier, og for de nationale værdier i det land, hvor barnet er bosat, og i landet, hvorfra barnet oprindeligt stammer og for kulturer, der adskiller sig fra barnets egen kultur;

(d) forberede barnet til et ansvarligt liv i et frit samfund i en ånd af forståelse, fred, tolerance, ligestilling af kønnene og venskab mellem alle folk, etniske, nationale og religiøse grupper og personer, som tilhører urbefolkninger;

RELIGIONSFRIHED I DANSK LOVGIVNING

Grundloven kapitel VIII

§ 76 Alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen.

Lov om etnisk ligebehandling artikel 3

I Lov om etnisk ligebehandling, der gælder bredt i samfundet, fastslås retten til at nyde sine rettigheder i samfundet uden etnisk diskrimination:

Stk.1. Ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller en tredjemands race eller etniske oprindelse.

UNDERVISNINGSPLIGT I DANSK LOVGIVNING

Kapitel 2 om folkeskolens struktur og indhold

§ 6. Stk. 2. Et barn skal efter anmodning fritages for at deltage i undervisningen i kristendomskundskab, når forældremyndighedens indehaver skriftligt over for skolens leder erklærer selv at ville sørge for barnets religionsundervisning. Fritagelse kan normalt kun ske fra begyndelsen af et skoleår. Er barnet fyldt 15 år, kan fritagelse kun ske med barnets samtykke. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilken procedure der skal følges ved fritagelse for kristendomskundskab.

Kapitel 5 om undervisningspligt

§ 32. Ethvert barn, der bor her i landet, er undervisningspligtigt efter reglerne i §§ 33-35, medmindre det omfattes af bestemmelser om undervisningspligt i anden lovgivning. Det samme gælder børn, der skal opholde sig her i landet i mindst 6 måneder.

§ 33. Undervisningspligten medfører pligt til at deltage i undervisningen i folkeskolens grundskole eller i en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen (...)

§ 35. Forældremyndighedens indehaver eller den, der faktisk sørger for barnet, skal medvirke til, at barnet opfylder undervisningspligten, og må ikke lægge hindringer i vejen herfor.